Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 1 (Kolay düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 1

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.5.3.3** Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	Sümerler: yazı (çivi yazısı). Lidyalılar: para.	Sümerlerin katkısı **(4 p)** Lidyalıların katkısı **(4 p)** **Toplam: 8 p**
1b		Yazı; bilgilerin kaydedilmesini, kanunların, anlaşmaların ve tarihin yazılmasını, bilginin gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamıştır (iletişim ve bilgi alanı). Para; alışverişi ve ticareti kolaylaştırmış, ürünlerin değerinin ölçülmesini sağlamıştır (ekonomi alanı). İkisi de bugün hâlâ her gün kullanılmaktadır.	Yazının etkisini açıklama **(5 p)** Paranın etkisini açıklama **(5 p)** Benzerlik ya da farkı belirtme **(2 p)** **Toplam: 12 p**
2a	**SB.5.4.1** Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Örnek: Herkesin aday olabilmesi (seçilme hakkı), herkesin oy kullanması (seçme hakkı), gizli oy, oyların açık sayılması, çoğunluğun kararı.	Her doğru uygulama (2 × 4 p) **(8 p)** **Toplam: 8 p**
2b		Cumhuriyette ülkeyi yönetenler halk tarafından belirli bir süre için seçilir; süre bitince yeniden seçim yapılır. Sınıf başkanının da sınıf tarafından bir yıllığına seçilmesi bu özelliğe benzer.	Yöneticilerin seçimle belirlenmesi **(6 p)** Belirli bir süre için seçilmesi **(6 p)** **Toplam: 12 p**
3a	**SB.5.4.1** Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Kadınlar da erkekler gibi yönetime katılma hakkı kazanmıştır. Böylece seçimlere halkın tamamı katılabilmiş, eşitlik sağlanmış ve demokrasi güçlenmiştir.	Kadınların yönetime katılımını belirtme **(5 p)** Eşitlik / demokrasinin güçlenmesiyle ilişkilendirme **(5 p)** **Toplam: 10 p**
3b		Cumhuriyette egemenlik millete aittir. Millet bu egemenliği seçimlerle kullanır. Seçme ve seçilme hakkının genişletilmesi, cumhuriyetin demokrasiyle güçlendiğini ve ikisinin birbirini tamamladığını gösterir.	Egemenliğin millete ait olduğunu belirtme **(4 p)** İki kavramın birbirini tamamladığını açıklama **(6 p)** **Toplam: 10 p**
4a	**SB.5.4.2** Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	Sorunu dilekçeyle ilgili kuruma (belediyeye) bildirmek; gönüllü temizlik günü düzenleyip parkı temizlemek.	Her doğru davranış (2 × 4 p) **(8 p)** **Toplam: 8 p**
4b		Park temiz ve güvenli hâle gelmiş, herkes parktan yararlanabilmiştir. Mahalleli bir sorunu birlikte çözmeyi öğrenmiş; yardımlaşma ve sorumluluk duygusu artmıştır. Etkin vatandaşlar sorunları çözdükçe toplum düzeni güçlenir.	Parka / mahalleye somut etki **(6 p)** Toplum düzeniyle ilişkili çıkarım **(6 p)** **Toplam: 12 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
5*a*	**SB.5.4.2** Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	Mehmet trafik kuralına uyarak hem kendi güvenliğini hem de sürücülerin güvenliğini korumuştur. Kurallara uyulduğunda trafik düzenli işler, kazalar azalır.	Kurala uymanın güvenliğe etkisi **(5 p)** Toplum düzeniyle ilişkilendirme **(5 p)** **Toplam: 10 p**
5b		Örnek: Trafik kazaları ve yaralanmalar artar; trafik karışır, insanlar birbirine güvenmez; kurallar anlamını yitirir ve düzen bozulur.	Her uygun çıkarım (2 × 5 p) **(10 p)** **Toplam: 10 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.